

ELENA BAZILESCU

RĂSPÎNDIREA ȘI ECOLOGIA LILIECILOR (CHIROPTERA) DIN OLTENIA

Oltenia este așezată în sud-vestul Republicii Socialiste România. Constituie, prin condițiile sale de relief, climă, sol etc., o unitate naturală bine definită. Înglobează toate formele de relief care se succed de la nord spre sud : zona muntoasă, dealurile subcarpatice, podișul Getic, cîmpia și luncele Dunării.

Din punct de vedere al altitudinii, relieful Olteniei variază de la 23 m (în Lunca Dunării, la Corabia) la 2 518 m (în Paring). Particularitățile climatice influențează în mod deosebit existența și dezvoltarea viețuitoarelor. Condiționată de poziția sa geografică, Oltenia se bucură de o serie de caracteristici deosebite. Oceanul Atlantic este sursa principală de vapori de apă din timpul verii. Influența Mării Mediterane se face simțită în sud-vestul țării. Cîmpia și platforma rusă, împreună cu Siberia continentalizează climatul țării, reducînd precipitațiile și accentuînd variațiile termice. Influența lor este mai puternică iarna decît vara. Influența Europei Centrale se manifestă, de asemenea, în climă, vegetație, faună etc.

După I. Sîr cu (1941), Oltenia este situată într-o regiune cu climat temperat umed. Climatului acesta se caracterizează prin ierni blînde, veri răcoroase și umede și precipitații tot anul, cu maxime primăvara.

Temperatura medie anuală a aerului din Oltenia, cea mai ridicată, peste 11°C, există mai ales în zona de cîmpie. În această regiune, temperatura aerului oscilează în medie între —3°C (ianuarie) și 23°C (iulie), amplitudinea anuală fiind de 26°C minimele absolute ating valori de —30°C (ianuarie-februarie), și maximele 40°C (august). Amplitudinea absolută fiind în acest caz de 70°C.

Sintetizînd caracteristicile climei Olteniei, se constată că aici ea este mai blîndă decît în alte regiuni ale țării, Transilvania, Moldova, blîndețea climatului datorîndu-se pe de o parte faptului că la nord Carpații Meridionali sînt o barieră importantă în calea vînturilor aspre din nord-vest și nord, care predomină în Cîmpia Tisei, Transilvania și Moldova, iar pe de altă parte influenței climatului submediteranean și mediteranean produsă de Atlanticul cald și umed. Caracteristicile climei Olteniei sînt reflectate

atit în vegetație cît și în faună. În ceea ce privește Chiropterele, pe teritoriul Olteniei s-au identificat pînă în prezent 18 specii reprezentînd 64% din totalul de 28 specii cunoscute în România.

Analizînd zoogeografic speciile de lilieci ce se întîlnesc pe teritoriul Olteniei se constată specii cu răspîndire europeană : *Myotis myotis* Borkhausen, 1797, *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806, *Myotis mystacinus* Kühl, 1819, *Myotis bechsteini* Kühl, 1818, *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774) ; specii cu răspîndire paleartică : *Vespertilio murinus* Linné, 1758, *Plecotus auritus* Linné, 1758 ; specii cu răspîndire mediteraneană : *Rhinolophus ferrumequinum* Schreber, 1774 și central europeană și mediteraneană : *Nyctalus leisleri* Kühl, 1818, *Pipistrellus pipistrellus* Schreber, 1774 ; specii cu răspîndire circum-mediteraneană : *Rhinolophus blasii* Peters, 1860, *Rhinolophus euryale* Blasius, 1853 ; specii cu răspîndire central-europeană și vest asiatică *Rhinolophus hipposideros* Bechstein, 1800 ; specii cu răspîndire circum-mediteraneană și sud-vest-asiatică *Myotis oxygnathus* Monticelli, 1885 ; specii cu răspîndire circum-mediteraneană și central-europeană, *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837) ; specii cu răspîndire european-mediteraneană *Miniopterus schreibersi* Kühl, 1819 ; specii cu răspîndire central-europeană, *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774) și *Plecotus austriacus* Fischer, 1829.

Lista speciilor de Chiroptere semnalate în Oltenia însumează 18 specii ce aparțin la 8 genuri și 3 familii, după cum urmează :

Ordinul CHIROPTERA Blumenbach, 1774

Fam. Rhinolophidae Bell, 1836

1. *Rhinolophus ferrumequinum* Schreber, 1774
2. *Rhinolophus hipposideros* Bechstein, 1800
3. *Rhinolophus euryale* Blasius, 1853
4. *Rhinolophus blasii* Peters, 1860

Fam. Vespertilionidae Gray, 1821

5. *Myotis myotis* Borkhausen, 1797
6. *Myotis capaccinii* (Bonaparte), 1837
7. *Myotis oxygnathus* Monticelli, 1885
8. *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806)
9. *Myotis bechsteini* Kühl, 1818
10. *Myotis mystacinus* Kühl, 1819
11. *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774)
12. *Nyctalus leisleri* Kühl, 1818
13. *Plecotus auritus* Linné, 1758
14. *Plecotus austriacus*, Fischer, 1829
15. *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774)
16. *Vespertilio murinus* Linné, 1758
17. *Pipistrellus pipistrellus* (Schreber, 1774)

Fam. Miniopteridae Mein et Tupinier, 1977

18. *Miniopterus schreibersi* (Kühl, 1819)

În ceea ce privește răspindirea speciilor semnalate în Oltenia, atît pentru țară cît și pentru această regiune, este de menționat că sînt atît specii cu frecvență mare și răspindire largă cît și specii foarte rar întîlnite.

Rinoloful mare (*Rhinolophus ferrumequinum*) este în prezent foarte răspîndit în zonă și se găsește adăpostit atît în peșteri, cît și în poduri clopotnițe, pivnițe. Kuziakîn (1950) afirma că *Rhinolophus ferrumequinum* nu se stabilește în poduri acoperite cu tablă. Noi l-am descoperit în Oltenia în mai multe poduri cu acoperiș de tablă (bisericele : Runcu, Berlești, Tismana), în timpul verii formînd colonii de asociație cu alți rinolofi (*Rhinolophus blasii*) și cu vespertilionii (*Myotis emarginatus*).

Localitățile în care am identificat rinoloful mare, precum și speciile menționate de alți cercetători, se află în zona deluroasă și împădurită a Olteniei. Dovada concludentă a densității lui aici, sînt numeroasele semnalări.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), aria de răspîndire a lui *Rhinolophus ferrumequinum* are astăzi o distribuție foarte largă. Limita merge din sudul Walesului, prin sudul Angliei, într-o direcție aproximativ estică, cuprinzînd jumătatea sud-estică a Europei, pînă la Marea Neagră. Trece mai departe spre est prin Asia, în Japonia, înscriindu-se între paralele 30—35°, latitudine nordică.

Finoloful mic (*Rhinolophus hipposideros*) se cunoaște din toată țara, atît din peșteri cît și din poduri, dar nu este numeros.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Rhinolophus hipposideros*, are distribuția spațială aproximativ aceeași cu *Rhinolophus ferrumequinum*, în Europa, urcînd puțin mai spre nord. Dintre rinolofi, acesta atinge latitudinile cele mai nordice în Europa, unde ajunge pînă în Irlanda. Cuprinde Europa, cu excepția nordului Marii Britanii, estul Irlandei, Peninsulei Scandinavice și nordul Țărilor Baltice. În afara Europei *Rhinolophus hipposideros* este răspîndit pînă în Asia Centrală și nordul Africii.

Liliacul mic cu potcoavă (*Rhinolophus euryale*) este citat în Oltenia numai din Peștera Cloșani, iar în țară se cunoaște din Transilvania și Banat, din puține localități semnalate de Dumitrescu Margareta și colaboratori (1962—1963).

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Rhinolophus euryale* este răspîndit în prezent în nordul și nord-estul Peninsulei Iberice, sud și sud-vestul Franței, Sardinia, Italia, Iugoslavia, Cehoslovacia, sudul Ungariei, sud-vestul României, apoi în sud-vestul Turkmeniei, Maroc, Algeria și Egipt.

Liliacul nas-potcoavă (*Rhinolophus blasii*) se cunoaște din mai multe localități din Transilvania, Banat și Oltenia unde a fost găsit în populații. A fost semnalat ca folosind adăposturi cu microclimat foarte diferențiat în perioada de veghe : peșteri unde temperatura nu depășește 12°C și poduri unde temperatura ajunge la 30°C în zilele însorite, cînd acoperișul de tablă se încălzește foarte tare.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Rhinolophus blasii* are distribuție spațială în pete, în zona mediteraneană a Europei : nordul și partea estică a Italiei, coasta apuseană a Adriaticei, mare parte din Grecia, puncte izolate în vestul României, Bulgaria și Insulele Creta și Sicilia. În afara Europei, este cunoscut în Africa de nord, Asia Mică, Transcaucazia de sud și sud-vestul Turkmeniei.

Liliacul mare (*Myotis myotis*) este unul din cei mai frecvenți și mai răspîndiți lilieci din toată Europa. Formează colonii numeroase în : peșteri, poduri, crăpături, clopotnițe, atît în timpul verii cît și iarna. În Oltenia a fost semnalat în perioada de veghe și numai în peșteri. În prezent, pentru România *Myotis myotis* este unul din cei mai răspîndiți și mai numeroși lilieci.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Myotis myotis* are răspîndire foarte largă. Prezent în Europa Centrală și Sudică, lipsește în Insulele Britanice, Fenoscandia și estul zonei Baltice, spre est este răspîndit din Asia pînă în China.

Liliacul cu urechile ascuțite (*Myotis oxygnathus*) se cunoaște din peșteri și poduri. A fost semnalat în Moldova, Transilvania și Oltenia.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Myotis oxygnathus* este răspîndit în prezent în Europa Meridională. În fauna actuală este bine reprezentat dar nu este abundent ca *Myotis myotis*.

Myotis bechesteini a fost semnalat în România de către Bielz (1888) în localitățile Cluj-Napoca, o singură dată, iar a doua oară a fost găsit de către Margareta Dumitrescu, Jana Tanasachi, Tr. Orghidan (1962—1963) în Oltenia, în Peștera Gruia, un exemplar.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Myotis bechsteini* este răspîndit în Europa temperată : vestică, centrală și estică, cu excepția zonelor montane.

Liliacul cu degete lunge (*Myotis capaccinii*) a fost semnalat în cîteva localități din Transilvania, Banat și Oltenia, atît în colonii cît și indivizi izolați. Se cunoaște numai ca locuitor al peșterilor, atît în timpul verii cît și în perioada de hibernare.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Myotis capaccinii* are un vast areal, care se întinde de pe coasta mediteraneană de răsărit a Spaniei, prin sudul Franței, Italia, Iugoslavia, Bulgaria și vestul României (fig. 2). Spre est ajunge pînă în Amurdaria și, după o mare întrerupere, apare, în valea riului Usuri, în Japonia și în Insulele Filipine. În România, în afară de peștera din Valea Cheii (Hunedoara) care reprezintă punctul cel mai nordic al lui *Myotis capaccinii*, toate localitățile în care a fost semnalat se găsesc concentrate în partea de sud-vest a țării (Banat și Oltenia). Peștera Steiul Roșu de la Runcu (Gorj), unde îl semnalăm noi, reprezintă limita estică a lui *Myotis capaccinii* în țară, la data actuală. Astfel, completăm harta răspînirii speciei în Europa cu încă o regiune a României (Oltenia). Pînă acum, pe harta respectivă figurau Banatul și Transilvania. *Myotis capaccinii* nu este o specie abundentă în țară.

Liliacul cu urechi scobite (*Myotis emarginatus*) se cunoaște din puține localități din Transilvania, Dobrogea, semnalat în peșteri, și din Oltenia, unde a fost găsit în poduri de biserici : Runcu, Berlești, Tismana. *Myotis emarginatus* este una din speciile mici ale genului, cunoscut numai din colonii estivale, pe care le formează în asociație cu rinolofii. Pentru România este considerată specie rară. Descoperirea sa, în poduri, habitate cu condiții de microclimat (temperatură de 26—30°C și umiditate de 40—50%) net diferențiate față de cele din peșteri (temperatură de 4—12°C și umiditate de 80—90%), denotă larga labilitate ecologică a speciei. Menționăm că *Myotis emarginatus* este în creștere numerică, în adăposturile din Oltenia (Runcu, Tismana, Berlești).

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Myotis emarginatus* are aria de răspîndire discontinuă : Olanda, Franța, Germania, Elveția, Italia, Ungaria, Polonia, România, Grecia pentru Europa (fig. 1). În est apare în Transcaucazia, Belucistanul persan. Deși e caracteristic regiunilor sudice europene, se întîlnește pînă la 55° latitudine nordică.

Completăm harta răspîndirii în Europa a acestei specii cu provinciile Olteniei și Dobrogea, sud-vestul și sud-estul României.

Liliacul cu mustață (*Myotis mystacinus*) este una din speciile mici ale genului. Trăiește în adăposturi variate : subterane (peșteri), și terestre (poduri, încăperi, scorburi etc.). Deși specie rară în România, este printre puținele specii de lilieci ce se cunosc din majoritatea regiunilor țării : Transilvania, Banat, Moldova, Dobrogea, Oltenia, avînd cele mai multe semnalări în Banat.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Myotis mystacinus* are arealul foarte vast, populează toată Europa, cu excepția Fenoscandiei nordice și sudul Peninsulei Iberice. Spre est este răspîndit în Asia, China, Japonia. Limita nordică din Europa de est și Siberia de vest atinge paralele 62—63°, latitudine nordică, iar mai departe, în est (Extremul Orient), coboară pînă la 60° latitudine nordică.

După datele lui Kuziakin (1950), focarul de dispersiune al lui *Myotis mystacinus* ar fi Extremul Orient, de unde a înaintat cu timpul spre vest.

Liliacul de amurg, liliacul de pădure (*Nyctalus noctula*) este citat din mai multe localități din Transilvania, Banat, Muntenia și din Oltenia, de la Birza, atît ca locuitor al peșterilor cît și al altor adăposturi : poduri, scorburi. *Nyctalus noctula* este un liliac de talie mare. Deși este considerat de toți autorii ca foarte răspîndit, este rareori semnalat, datorită faptului că trăiește mai mult izolat. Nu formează populații numeroase în nici unul din anotimpuri și își schimbă foarte des adăpostul. La acest liliac nu se poate vorbi de atașament față de adăpost.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), arealul lui *Nyctalus noctula* cuprinde aproape toată Europa. Din sudul Norvegiei și din Scoția, pînă la Marea Mediterană și

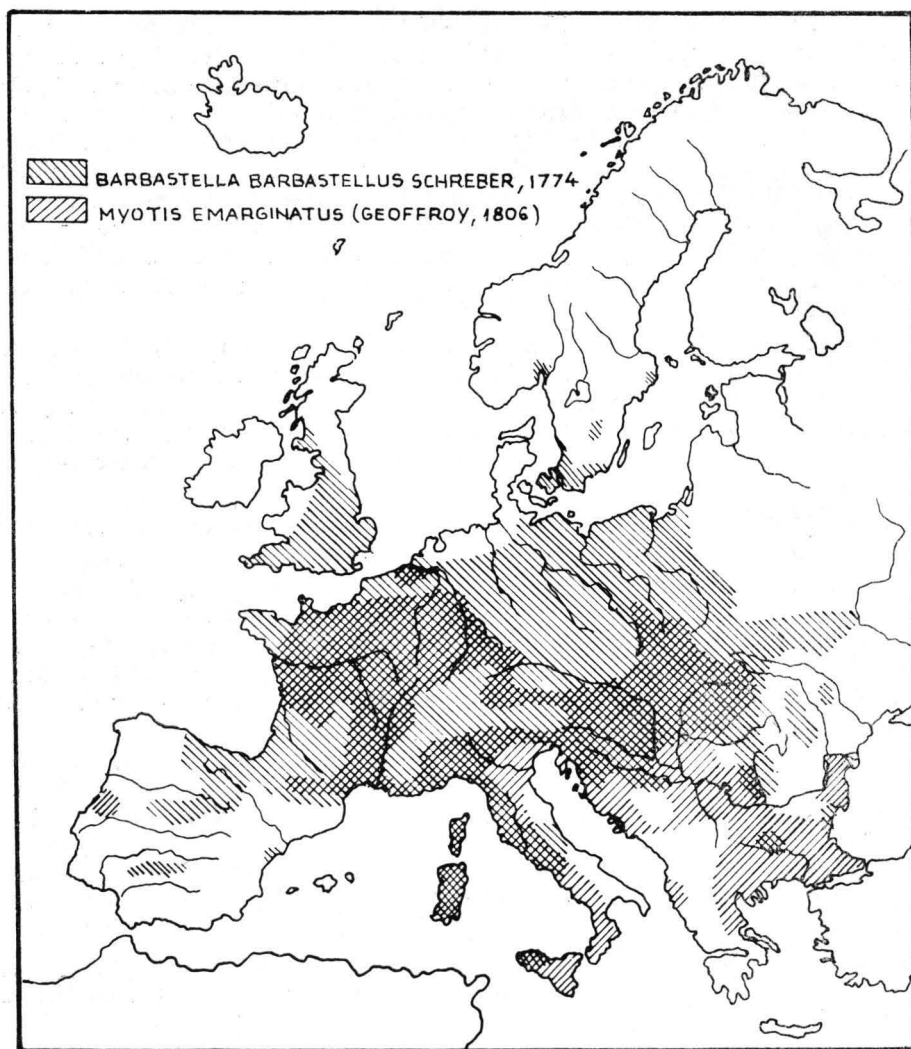

Fig. 1. Răspîndirea geografică în Europa a speciilor : *Barbastella barbastellus* Schreber, 1774 și *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806)

nordul Africii. În Asia ajunge la est de Altai, iar la nord urcă până la Cercul Polar. Această specie este cea mai larg răspândită dintre speciile genului *Nyctalus* și, în același timp, cea mai puțin specializată.

Micul liliac de seară (*Nyctalus leisteri*) este foarte rar întâlnit și este considerat specie rară pentru toate țările europene, în care a fost semnalat.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Nyctalus leisleri* este răspîndit în Europa din Irlanda până la Volga. Limita de nord a arealului este marcată de Marea Baltică și de linia Sobiez—Jaroslav—Kuznieck, iar în sud a fost semnalat până în Spania, Italia, Grecia, Bulgaria, Crimeea, Caucaz (fig. 2). Se pare că această specie și-a restrîns arealul.

Liliacul cu urechi lungi (*Plecotus auritus*) a fost citat din mai multe localități. Pentru Oltenia l-am identificat atît în timpul verii, cît și în timpul iernii, din diverse adăposturi: poduri, pivnițe, camere, spații rămase între cărămizi, streșini, după tablouri, scorburi. Noi nu l-am găsit în peșteri. Faptul că trăiește răzleț și își schimbă foarte des adăpostul face să fie întâlnit destul de rar. În podul școlii Negoești — Dolj (5.VI.1975) era asociat cu *Myotis mystacinus*.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Plecotus auritus* este o specie exclusiv paleartică, ce ajunge pînă în dreptul paralelei de 62°, latitudine nordică, avînd arealul cel mai întins. Populează aproape toată Europa, cu excepția Fenoscandiei nordice. *Plecotus auritus* trăiește în zona temperată, din Asia pînă în Japonia, și în Egipt, Palestina și nordul Italiei.

În general *Plecotus auritus* formează mici populații maternale, în care perioadă sînt separate femelele de masculi și au loc nașterile. Referitor la comportamentul acestei specii, se mai poate spune că dacă în perioada de veghe liliecii țin pavilioanele urechilor și tragusurile în poziție verticală, în timpul somnului hibernal adoptă o poziție originală, pavilioanele imense le țin culcate pe partea dorsală a corpului și uneori le acoperă cu aripile. În unele situații, acoperă orificiile auditive cu virful tragusului, care atîrnă. Animalul hibernant ține coada răsucită sub abdomen. Același comportament îl are și *Plecotus austriacus*.

Plecotus austriacus a fost clarificat ca specie pentru România în 1962—1963, de către Margareta Dumitrescu, Jana Tanasachi, Tr. Orghidan, care au identificat-o în mai multe peșteri din Dobrogea, Transilvania și Oltenia. Noi semnalăm pe *Plecotus austriacus* în Oltenia, din alte adăposturi: podul școlii Bulzești, încăperi din Muzeul Olteniei Craiova.

Răspîndire geografică. Întrucît *Plecotus austriacus* a fost stabilit, destul de recent, specie separată de *Plecotus auritus*, nu are arealul geografic fixat.

La noi în țară, *Plecotus austriacus* a fost semnalat în toate regiunile geografice, de unde a fost capturat în toate anotimpurile anului. În mod obișnuit, trăiește izolat și numai în perioada de naștere formează colonii

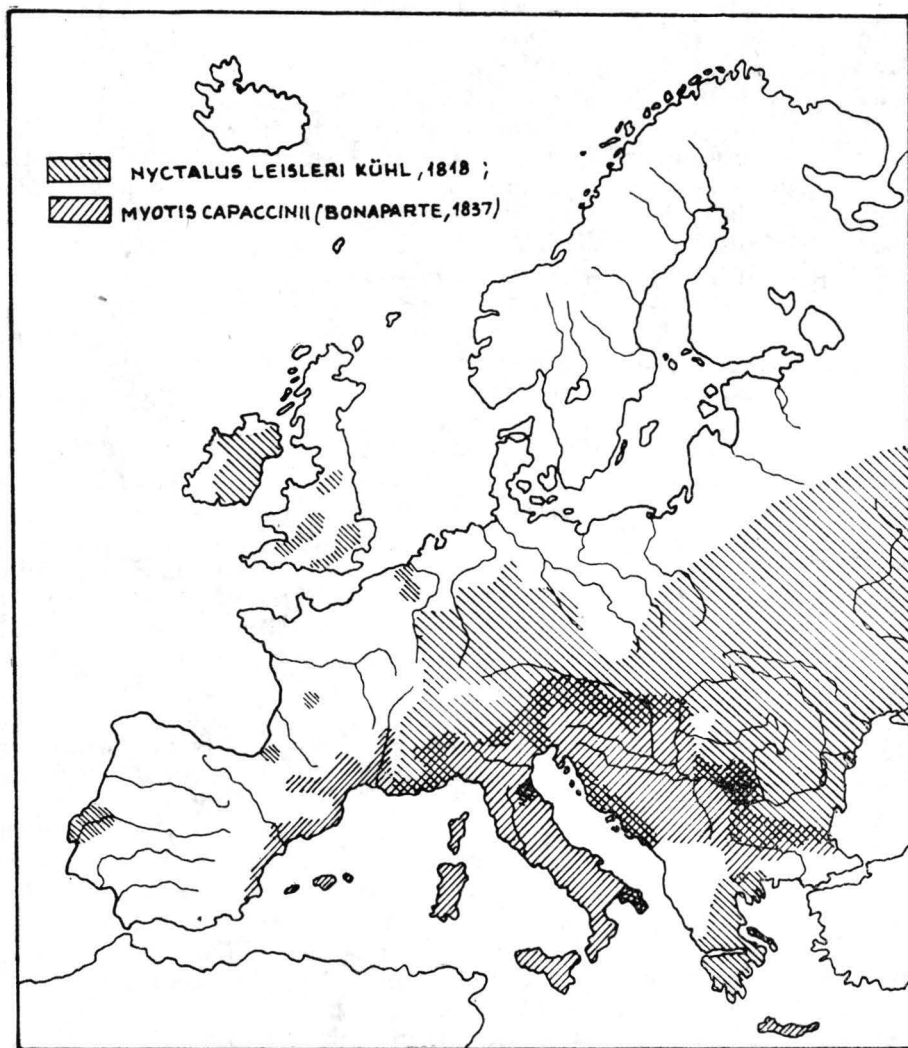

Fig. 2. Răspândirea în Europa a speciilor : *Nyctalus leisleri* Kühl, 1818 și *Myotis capaccinii* (Bonaparte, 1837)

mici. Cea mai mare colonie cunoscută la noi este cea din comuna Petnic (Banat), compusă din 25 indivizi, colonie descoperită de către Profira Barbu, Constantina Sorescu (1968).

În Oltenia, noi am identificat exemplare de *Plecotus austriacus*, deplăsindu-se la diferite date, în perioada de hibernare. Aceste identificări confirmă dinamica liliecilor din perioada de hibernare, dinamică provocată, probabil, de modificări survenite în microclimatul adăpostului.

Barbastella barbastellus. Se cunoaște în țară din puține localități situate pe teritoriul Transilvaniei, Moldovei și Olteniei. Este o specie foarte rar întâlnită, atât în România, cât și în celelalte țări europene.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), arealul speciei *Barbastella barbastellus* cuprinde nordul Spaniei, sudul Marii Britanii, Europa Centrală, și puncte izolate în Italia, Corsica, Sardinia și Peninsula Scandinavică (fig. 1). În afara Europei, *Barbastella barbastellus* a fost găsit în părțile temperate ale Asiei. În ceea ce privește răspîndirea acestei specii în România, pe harta răspîndirii ei în Europa figurează numai vestul țării. Această hartă o completăm prin adăugarea părții estice a României (Moldova), deoarece *Barbastella barbastellus* a fost și aici semnalat (N. Valenciu, I. Ion, 1967).

Vespertilio murinus a fost semnalat în puține localități din țară, dar acestea sînt situate pe aproape întreg teritoriul României (Transilvania, Banat, Oltenia, Muntenia, Moldova). Este un liliec rar întâlnit în România și în alte țări europene: Elveția, Cehoslovacia, Iugoslavia, Italia, Germania.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Vespertilio murinus* se găsește în Europa Centrală și estică, în sudul Fenoscandiei și din Asia pînă în Japonia.

După Kuziakin (1950), în prezent, frecvența mare a speciei este în Asia și estul Europei și descrește treptat, în vestul arealului. Se presupune că focarul de dispersiune al lui *Vespertilio murinus* ar fi Extremul Orient, de unde a înaintat cu timpul spre vest.

Liliec pitic comun (*Pipistrellus pipistrellus*) se întâlnește pretutindeni în țară: peșteri, poduri, spații între birne, fără să fie în număr mare. În Oltenia am găsit pe *Pipistrellus pipistrellus* în toate zonele geografice: zona de cîmpie, la Negoști (Dolj), zona subcarpatică, în Peștera cu șalitră (Gorj), zona montană, la Rîncea (Gorj), la altitudinea de 1 634 m. Aici semnalăm o populație maternală instalată în spațiul rămas între birnele pereților Cabanei Universității din Craiova de la Rîncea.

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Barriel P. (1967), *Pipistrellus pipistrellus* are aria de răspîndire în întreaga Europă, cu excepția Scandinaviei de Nord și Finlandei, în Africa și în Asia. Limita sudică ajunge, în Asia, pînă în China, Coreea, și Japonia, iar la nord atinge latitudinea de 57°. Analizînd după arealul lui *Pipistrellus pipistrellus* și după varietatea de adăposturi în care a fost descoperit: peșteri, poduri, spații între birne și altele, situate la altitudini diferite: cîmpie, deal, munte, această specie se caracterizează printr-o mare labilitate ecologică. *Pipistrellus pipistrellus* este cel mai mic vespertilionid din fauna chiropterologică a Europei.

Liliacul cu aripi lungi (*Miniopterus schreibersi*) se cunoaște numai ca locuitor al peșterilor, unde se întâlnește atât în colonii de vară cât și în colonii de hibernare.

Din punct de vedere al frecvenței, în fauna chiropterologică actuală a României, *Miniopterus schreibersi* este foarte bine reprezentat. Adesea formează colonii numeroase în asociație cu *Rhinolophus ferrumequinum* și *Myotis myotis* care sînt tot specii abundente. Peșterile în care se adăpostesc miile de miniopteri sînt situate atât în regiuni împădurite (Peștera cu salitru, Peștera Liliacilor de la Bistrița), cât și în regiuni deschise de stepă (Dobrogea).

Răspîndire geografică. După Brink Van Den F. H., Baruel P. (1967), *Miniopterus schreibersi* are aria de răspîndire în zona mediteraneană a Europei, nordul Africii, sudul și estul Asiei și nordul Australiei, avînd o frecvență mare în tot arealul. În Europa, limita nordică ar trece prin Jura, Alpi, sudul Germaniei, Slovacia.

Reprezentant al faunei tropicale, *Miniopterus schreibersi* și-a extins arealul, pătrunzînd în partea sudică a regiunii palearctice, unde s-a adaptat la condițiile de climă temperată. Este liliac de talie mijlocie și în țara noastră nu a fost găsit în Moldova, fapt ce se explică prin existența climatului lipsit de influențe mediteraneene în această regiune și deci nefavorabil vieții lui. În schimb, în Oltenia, Banat, Dobrogea, unde climatul este mai blînd și cu influențe mediteraneene, *Miniopterus schreibersi* este foarte abundent și se întâlnește atât în colonii de vară, cât și în colonii de hibernare.

BIBLIOGRAFIE

1. Pr. Barbu, El. Bazilescu, 1977 — *Nouvelles données concernant l'espèce Myotis emarginatus Geoffroy (Ord. Chiroptera) en Roumanie*. Analele Universității București, Biologie, an XXVI.
2. El. Bazilescu, 1970 — *O specie de chiroptere nouă pentru Oltenia — Myotis emarginatus Geoffroy*. Rev. Muzeelor, 2, București.
3. El. Bazilescu, 1971 — *Date asupra coloniei de lilieci de la Runcu — Gorj*. Studii și comunicări, Muzeul de Științele Naturii, Bacău.
4. El. Bazilescu, 1971 — *Cercetări asupra vertebratelor din Oltenia*. Studii și cercetări, Comitetul de cultură și educație socialistă Dolj, Craiova.
5. El. Bazilescu, 1973 — *Cercetări mamalogice în Parcul național Cozia*. Studii și cercetări, Comitetul de cultură și educație socialistă Vilcea, Rm. Vilcea.
6. El. Bazilescu, 1973 — *Fauna vertebratelor din zona subcarpatică a Olteniei*. Editura „Scrișul Românesc”, Craiova.
7. El. Bazilescu, 1974 — *Cercetări chiropterologice în Oltenia*. Studii și cercetări, Comitetul de cultură și educație socialistă Olt, Slatina.
8. El. Bazilescu, 1977 — *Date privind fauna de chiroptere (Mammalia) din județul Mehedinți*. Studii și cercetări, Comitetul de cultură și educație socialistă, Mehedinți, Drobeta-Turnu Severin.
9. El. Bazilescu, 1977 — *Contribuții la cunoașterea chiropterelor din Oltenia*. Teză de doctorat.
10. El. Bazilescu, 1978 — *Contribuții la studiul faunei de mamifere din zona Rîca-Păpușa, jud. Gorj*. Studii și cercetări Comitetul de cultură și educație socialistă, Gorj — Tg. Jiu.
11. El. Bazilescu și colaboratori, 1980 — *Catalogul sistematic al colecțiilor de vertebrate din Muzeul Olteniei*. Oltenia. Studii și comunicări, vol. III, Muzeul Olteniei Craiova.

12. El. Bazilescu, 1981 — *Contribuții la cunoașterea mamiferelor din zona Ciuperceni-Desa (Dolj) Oltenia*, Studii și comunicări, vol. IV, Muzeul Olteniei Craiova.
13. Bielz, E. A., 1888 — *Die fauna der Wirbelthiere Siebenbürgens Hermannstadt*.
14. Brink, F. H. Van Den, Barruel, P. 1967 — *Guide des mamifères sauvages de l'Europe Occidentale*. Ed. Delachaux et Niestlé, Neuchâtel, Suisse.
15. A. Brosset, 1966 — *La biologie des Chiroptères*. Mason et C-ie. Editure, Paris.
16. N. Casteret, 1988 — *Observations sur une colonie de Chauve-Souris migratrices*. Mammalia, vol. 2.
17. R. Călinescu, 1928 — *Considerațiuni biogeografice asupra stepei Olteniei*. Arhivele Olteniei nr. 35, Edit. „Scrișul Românesc”, Craiova.
18. R. Călinescu, 1969 — *Biogeografia României*. Ed. științifică, București.
19. M. Dumitrescu, Tr. Orghidan, J. Tanasachi, 1963. *Răspîndirea chiropterelor în R. P. România*. Lucr. Inst. de Speologie, „Emil Racoviță”, T. I—II, 1962—1963. Ed. Acad. R.P.R. București.
20. B. Kurtén, 1968 — *Pleistocene Mammals of Europe*. The World Na-Street, London, W 1.
21. P. A. Kuziakin, 1950 — *Letucie miși*. Sovetskaia nauka, Moscova.
22. I. Sircu, 1971 — *Geografia fizică a Republicii Socialiste România*. Ed. did. și pedag., București.
23. N. Valenciu, I. Ion, 1967 — *Barbastella barbastellus Schreber, 1774. Specie nouă de chiropter pentru Moldova*. Analele științifice. Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași (Științe naturale-biologie), T. XIII, fasc. 2.

LA DISPERSION ET L'ÉCOLOGIQUE DES CHAUVES-SOURIS CHIROPTERA DANS L'OLTÉNIE

ELENA BAZILESCU

RÉSUMÉ

Dans cet ouvrage on analyse de point de vue zoogéographique et l'écologique, les espèces de chiroptères en Olténie. On connaît des éléments avec dispersion européenne : *Myotis myotis*. Borkhausen, 1797, *Myotis mystacinus* Kühl, 1819, *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806), *Myotis bechsteini* Kühl, 1818, *Nyctalus noctula* Schreber 1774 ; des éléments avec dispersion paléarctique : *Vespertillio murinus* Linné, 1758, *Plecotus auritus* Linné, 1758 ; des éléments avec dispersion au centre de l'Europe et l'espèces avec dispersion méditerranéen, qui on a identifie : *Nyctalus leisleri* Kühl, 1818 ; *Pipistrellus pipistrellus* (Schreber, 1774). On connaît aussi des éléments avec dispersion circum-méditerranéenne : *Rhinolophus blasii* Peters, 1860, *Rhinolophus euryale* Blasius, 1858 ; des éléments avec dispersion méditerranéenne *Rhinolophus ferrumequinum* Schreber, 1774 ; des éléments avec dispersion centre-européenne et ouest-asiatique *Rhinolophus hipposideros* Bechsteinii, 1800 ; des éléments avec dispersion circum-méditerranéenne et sud-ouest-asiatique *Myotis oxygnathus* Monticelli, 1885 ; des éléments avec dispersion européenne-méditerranéenne *Miniopterus schreibersi* Kühl, 1819 ; des éléments avec dispersion — centre — européenne *Barbastella barbastellus* Schreber, 1774 et *Plecotus austriacus* Fischer, 1829.

Ils ont été identifiées 18 l'espèces du chiroptères sur le territoire d'Olténie qui appartiennent aux 8 genres et 3 familles.